

CIRKUSZI AKROBATIKA

Alaputatási és szakmódszertani periodika

MTI 1920-1945

1923. október 11.

Újságíró est a cirkuszban - A cirkuszban folyó birkózó viadal hétfőn fejeződik be amikor sor kerül a revansmérkőzésre amelyet az Újságírók Kórház és Szanatórium egyesület javára rendeznek. A cirkusz jelenlegi bérlője **Könyöt Sándor** és Grüneld Zoltán teljesen díjmentesen engedik át erre az alkalomra a cirkuszt és díjtalanul mérkőznek a viadal matadorai is. A végleges program a döntő körmérkőzések végeredményétől függ. Annyi azonban bizonyos, hogy Schwartz, Jaagó, Petrovics, Sámson, Holuban és Sirk a küzdők sorában lesznek és bemutatásra kerül egy „catch as catch can” mérkőzés is.

Pro domo: Minthogy a hétfői cirkuszi mérkőzés jövedelme előreláthatólag 10-12 millióval fogja gyarapítani az Újságírók Kórház és Szanatórium vagyont tisztelettel kérjük a tek. szerkesztő urakat, kegyeskedjenek úgy a fenti- mint az ezután leadandó híreket lapjukban feltűnő helyen okvetlenül közreadni Walikovsaky Károly igazgató

1925. november 6

- K o l o z s v á r november 5 - A pénzügyigazgatóság Szatmáron nemrégiben lefoglaltatta a **Kludsky-cirkusz** állatseregletét azon a címen, hogy a cirkusz vezet ősege hamisan számolta el a jegyadót, amiért hárommillió l e j pénzbüntetésre ítélték. A szatmári pályaudvaron már ép indulóban volt a vonat, amikor megjelent az adóvégrehajtó és lepecsételtette a ketreceket. A cirkuszigazgató Kolozsvárra utazott, ahol kiderült, hogy a cirkusz rendesen f i z e t t , azonban az adóhivatalnál egyik hivatalnok tévedett. A tévedést maga a pénzügyigazgató fedezte fel , aki tréfásan megjegyezte, hogy a hatalmas bírságot, ha a cirkusz tényleg szabálytalanságot követett volna el a jegy-adóval, nem tudta volna kifizetni és így dobra került volna az állatsereglet. Nem valószínűtlen,, hogy talán épen a román állam v e t t e volna meg, hogy ezáltal megvethesse egy bukaresti nagyszabású állatkert első alapjait. Az állatsereglet ilyenformában elgondolt nacionaiizálása azonban nem ment végbe, mert a penzugiigazgatóság táviratilag értesítette a szatmármegyei hatóságokat, hogy a c i r k u s z t ki lehet engedni az országból./MTI./

1926. augusztus 13. 7. oldal

- Kaposvár aug.13. - Tegnap este a **Gazdag-cirkusz** előadása közben, az egyik ló több helyen megrúgta Pedlovits Béla 21 éves lovászfíút, aki súlyos sérüléseket szenvedett. Esméletét még nem nyerte vissza./MTI/

1927. április 30. 1. oldal

S z e g e d , április 30. A Szegeden sátorozó **Colosseum-cirkusz** karmesterének, Wiedt Jánosnak, a cirkusz egyik farkasa etetés közben leharapta jobbkeze mutatóujját. A mentők részesítették elsősegélyben./MT I /

1928. július 10. 2. oldal

D e b r e c e n , július 10. - A Hajdúszoboszlón állomásozó **Fidel c i r k u s z** Benjámín Márton nevű erőművésze előadás közben, amikor mellkasára t e t t e a 134 kilogramos vasüllöt, megkérdezte a közönségtől, ki vállalkoznék arra, hogy azon egy darab vasat széjjelverjen. Ket kovácslegény jelentkezett. Nagy erővel ütötték a vasat; még egy-két ütés s már széjjel, is verték volna, amikor velőtrázó ordítás hangzott f e l . Az egyik kovácslegény ütése közben a kalapács elvált a nyelétől és a vasülló helyett Benjámín fejét érte. Benjámín eszméletlenül terült el a porondon. A jelenlevő dr. Balázs Endre városi tisztí főorvos intézkedésére a szerencsétlenül járt erőművészt beszállították a debreceni sebészeti klinikára. Állapota életveszélyes;

felépüléséhez kevés a remény./MTL/

1928. július 14. 8. oldal

Debrecen, július 14. Mint ismeretes, pár nappal ezelőtt a Hajdúszoboszlón **Fidel-cirkusz** Benjámín Marton nevű 28 éves erőmutatványosát súlyos baleset érte. Előadás közben felhívására a gyomrán .le vő 140 kilós vasúllón az egyik vállalkozó fiatal ember egyelő kilogramos vaskalapáccsal vasat vert szét; közben a nyelétől elvált kalapács a fején súlyosan megsebesítette Benjámint. Az artista a debreceni sebészeti klinikán sérüléseibe behalt./MTI/

1928. augusztus 24. 14. oldal

(...) Mráz József cirkuszi bohóc azért itelte 6 évre a cseh haditörvényszék, mert valaki feljelentette, hogy egy idegen állam megbízásából a pozsonyi katonai parancsnokság iratait el akarta rabolni. /?/

1929. május 10. 15. oldal

BEKETOW CIRKUSZT A BEKETOW ÁRVÁK KAPJÁK - A Beketow Cirkuszt a főváros annak idején Beketow Mátyásnak adta bérbe, Beketow Mátyás árváinak gyámja aziránt folyamodott a fővároshoz, hogy a főváros ruházza át a bérletet a kiskorú árvákra. A tanács mai ülésén úgy határozott, hogy a főváros a kérelemnek helyt ad. A cirkusz üzletvezetője most is az lesz, aki Beketow Mátyás életében volt./MOT/Sz.

1929. szeptember 21. 6. oldal

HÍREK- JANCSI BOHÓC JUTALOMJÁTEKA. - A közismert J a n c s i bohócnak szeptember 25-án, hétfőn, este nyolc órakor lesz a városligeti **Schmidt Arénában** jutalomjátéka. A jutalomjátékon a cirkusz tagjain kívül közreműködnek Andor Tibor, a m.kir.Operaház tagja, Á n y o s Laci a népszerű dalkötő, a Békeffy vokálkvartett, a Jancsi család külföldről Budapestre jött tagjai, Szentiványi Kálmán, aki konferál, Némethy Anna operaénekesnő, H o l l a y Béla, a m.kir.Operaház tagja, es Fini Morgan, a m.kir Operaház tagja. /MOT/B.

1929. december 21. 20. oldal

8. törvényszéki kiadás. Budapest,1929. december 21.

LEDÓLT A VÁNDORCIRKUSZ HATALMAS ÁRBÓCFÁJA ES AGYONÜTÖTT EGY KIS ISKOLÁSFIÚT.

A múlt év tavaszán megrendítő szerencsétlenség történt Pestszentlőrincen. Vándorcirkuszosok érkeztek a pestkörnyéki nagyközségbe és a község főterén pergő dobszó mellett kezdték összeállítani a sátrakat. Donnert Alajos a cirkusz igazgató-tulajdonosa meghagyta Hartmann József cirkuszi alkalmazottnak, hogy a sátrortábor középpontján hatalmas árbócrudat állítson fel, amelynek ormáról nemzeti színű lobogó hirdesse a Vándorcirkusz megérkezését és mutatványok színhelyét. A kirakodás és a sátorverés mozgalmas munkáját mintegy negyven-ötven pestszentlőrinczi gyerek figyelte lázas kíváncsisággal. A ryererek útban voltak és Hartmann József hosszusan förmedt rájuk: "Mit lábatlankodtak Itt?! Inkább segítetek ezt a főarbócot felhúzni!" Nosza több se kellett a gyerekeknek, húszan, huszonöten nyomban nekirugaszkodtak az irdatlan nagy póznának, és boldog zsvajgással segítettek magasba emelni. A gyöngé és avatatlan kis kezek azonban elejtették a menykőnagy rudat, a faoszlop szörnyű reccsenéssel a földre zuhant és teljes súlyával a kis Neuwald Józsefre esett. Egy szivettépő éles sikoltás - és a kis iskolásfiú fejét és caontjait a cirkusz nagy árbócfája összetörte. Mire Hartmann és a kis pajtások odarahantak, a gyerek utolsó sóhajtott.

Gondatlanságból okozott emberölés vétségéért indult meg az eljárás Donnert Lajos igazgató és Hartmann József cirkuszi alkalmazott ellen, akiket a pestvidéki törvényszék a terhükre rótt cselekményben bűnösnek

mondott ki és az igazgatót 200 pengő pénzbüntetésre, a főmunkást pedig hatheti fogházbüntetésre ítélte.

A tábla Kállay-tanácsa most tárgyalta másodfokon ezt az ügyet, és megváltoztatta a törvényszék ítéletét, amennyiben Donnert igazgató büntetését 400 pengőre emelte fel, Hartmann büntetését pedig egyhónapi fogházra szállította le. A táblai ítélet ellen a vád és védelem semmisségi panaszt jelentett be. /MOT/Ky .

1930. március 06. 3. oldal

FŐVÁROS

KÉSZÜL A FŐVÁROSI CIRKUSZ - A főváros törvényhatósága, mint ismeretes, már a múlt évben elhatározta, hogy a fővárosi cirkuszt, amelynek régi épülete hullámos vaspléhből készült, téliiesen átépítteti, végleges falakkal veszi körül és új tetőt is építtet, s az egész cirkuszt kívül-belül úgy renováltatja, hogy a közelében lévő Széchenyi fürdő környezetét ne csúfítsa el, hanem beleillő legyen a milliőbe és gondoltak arra is, hogy az átépítéssel esetleg megoldható lesz a téli előadások rendezése is, hogy a külföldi nagyvárosokhoz hasonlóan Budapestnek is legyen téli cirkusza. „ A 65.000 pengőre kalkulált építkezés első részét tavaly végezték el, az átépítés befejezése pedig most tart. A Fővárosi Cirkusz ügyével és ezzel kapcsolatban a cirkusz bérlőinek különböző kérésével a hétfőre összehívott állatkerti felügyelőbizottság foglalkozik, ugyanakkor tárgyalják a mutatványos tér egyes parcellái haszonbérletének meghosszabbítását is. A hétfői délelőtti ülésen mutatkozik be a felügyelőbizottságnak Nádler Herbert az állatkert új igazgatója is /MOT/DO

1930. július 01. 1. oldal

HÍREK.

A KRONE CIRKUSZ TEHERAUTÓJA ELGÁZOLTA AZ EGYIK ARTISTÁT.

Az Újpesten vendégszerepelt Krone cirkusz tegnap tartotta utolsó előadását és ma korán hajnalban már utrakészen állottak, hogy Székesfehérvár felé induljanak. Az egyik teherautóra segítette felpakkolni a holmikat Buatauchin Iván 30 éves lovaskozák-artista. Az autó megindult úgy, hogy az artista nem tudta kikerülni és Újpesten a Horthy Miklós-ut és Leinlngen-utca sarkán elgázolta. Az artista jobb lábát törfte, Sérülésével a gróf Károlyi-kórházba szállították. /MOT/M,

1930. július 08. 19. oldal

- Debrecen, július 6. - Tegnap délelőtt izgalmas esemény színhelye volt a Debrecenben tartózkodó **Czája-cirkusz** arénája. Chum állatszolidító a cirkuszban az oroszlánokkal új produkció főpróbáit tartotta. Eközben az egyik oroszlán váratlanul a szelidító határa vetette magát, aki pillanat alatt összeesett. A vadul morgó, megdühödött oroszlán és a szelidító között izgalmas harc kezdődött. Az oroszlán körmével és fogaival támadott, a szelidító pedig hatahnas vasotjával védekezett. A cirkusz személyzete jóformán közbe sem tudott avatkozni, mert az ember és állat teste teljesen összegömbölyödött. Végül is a szelidító tőnek sikerült kiszabadulni az oroszlán karmából. Chum, aki bátorságával és lélekjelenlétével mentette meg az életét, a hatásn súlyos, a karján pedig könnyebb sérüléseket szenvedett. /MTI/

1930. augusztus 06. 16. oldal

Messze Magyarországtól, idegen földön, sokszáz volt katona sínylődik még és hazavágyik. Hazajönnének, de nem képesek a hazatérés költségeit előteremteni. Azt a nemes célt szolgálja az az előadásorozat amely augusztus 16.-án kezdődik a Beketow-cirkuszban, egy nemes törekvés eszmekörét propagáló hatásos "Misztérium" előadásával. A külföldön sínylődő magyar hadifoglyok hazautazási költségeinek előteremtését

szolgáló díszelőadások műsorát, amelyek a Szent István-heti és Szent Imre centenáriumi ünnepségek keretében mindenkor este 10 órakor kezdődnek a Beketow-cirkuszban, legközelebb részletesen ismertetik. A jelzett cirkuszi előadások bevezetői annak a hazafias és jótékocélú tevékenységnek amelyet a magyar hadviseltek indítottak az orosz földön szenvedő magyarok érdekében.

1930. augusztus 12. 12. oldal

A Slovensky Vecernik /9-210/ azon panaszkodik hogy a magyar hatóságok állítólag nem engedték meg a **KLudsky-féle cirkusznak** Magyarországra való beutazását, még pedig azon ürügy alatt, mert a cirkusz személyzete állítólag kémkedést folytat. Az igazság az, hogy Magyarország minden eszközzel meg akarja gátolni a cseh artistáknak Magyarországra való beutazását. Ezen az alapon követeli, hogy Csehszlovákia is tiltsa meg a magyar artistáknak a köztársaság területére való lépését, hiszen ez esetben is csak kémkedésről van szó.

1930. augusztus 22. 19. oldal

Végét ért a csehszlovák magyar artistaháború jelenti a Híradó /21~222/ amely tulajdonképpen a **Kludsky cirkusz** körül támadt, mert a cirkusz Budapesten akart szerepelni, de a pesti hatóságok nem engedélyezték.. Most értesítették Kludskyt, hogy Budapest bármely városában tarthat előadásokat, amire azután a pozsonyi rendőrigazgatóság utasítást kapott, hogy szeptember 15-től kezdve függesse fel a magyar artisták fellépési tilalmát.

1930. december 05. 8. oldal

FŐVÁROS

FELBONTOTTAK A VÁROS LIGETI KIS CIRKUSZ AJANLATAIT. A városgazdasági ügyosztályban pénteken délelőtt a szakbizottság ülést tartott és felbontotta a városligeti kis cirkusz bérletére beérkezett pályázatokat. összesen hatan nyújtották be ajánlatukat a kis cirkusz bérletére, ezek Sándor József, az Artista Egyesület ügyvezető elnöke, Mihajlovits Ferenc, Schmidt Mihály a régi bérlő, Morgenroth Károly, a Jancsi bohóc, és a két Czárj a testvér külön-külön. Az ügyosztály még a jövő héten elintézi a pályázatok elbírálását és átszámítását, azután újból összeül a bizottság, hogy döntsön a cirkusz bérlet odaítélése dolgában, mert a cirkusz bérlete december 31-én lejár. /MOT/D,

1931. április 13. 19. oldal

-Dombóvár április 13. - Schneller Péter huszonkilenc-éves budapesti díjbirkózó, aki eleget több egy Faddon szereplő cirkuszban lepett fel, birkózás közben kezét egy vendég/üvegcserepbe vágta, amely ütőerét átmetszette. A szerencsétlenül járt birkózót igen súlyos állapotban szállították be a szekszárdi kórházba./MTI/

1931. június 30. 5. oldal

- Cegléd június 29 - A **Gazdag-cirkusz** ceglédi búcsúelőadásán Wilhelm Müller állatszelistító a porondon felállított ketrecben egy oroszlánival és egy tigrissel mutatványokat végzett. Produkciói közben megbotlott és elesett. A közönség legnagyobb rémületére a tigris a földön fekvő állatszelistitóra támadt és marcangolni kezdte. Müller nagy nehezen a közelében levő vas villát megragadta és azzal eltolta magától a bestia fejét. Ezalatt a kívüllevo személyzet is segítségére sietett és kiszabadította az állatszelistitót nehéz helyzetéből. Wilhelm Müllernek a tigris a jobb karját harapásaiva! összemarcangolta./MTI/

1932. április 26. 13. oldal

JOGERŐSEN ELITÉLTEK CZÁJA JANQS TOLVAJAIT

A büntetőtörvényszéken László egyesblró ma tárgyalta **Czája János** birkózó világbajnok és cirkuszigazgató tolvajainak bűnügyét. Az ügyészség vádirata szerint Bevolenc István, Potykó László, Lukács Béla, Holló József Iparos legények múlt év december 28-án a Szentlászló ut 84. számú ház udvarán elhelyezett cirkuszkocsikból 1500 pengő értékű különböző cirkuszi felszerelési tárgyalgat elloptak, amit azután több zsibárusnál kisebb-nagyobb összegért értékesítettek. A királyi ügyészség ezért lopás büntetével vádolta meg őket. A mai tárgyaláson valamennyien beismerték bűnösségüket. Czája János kihallgatása után a törvényszék meghozta ítéletét, mely szerint bűnösnek mondotta ki valamennyi vádlottat lopás vétségében és ezért Petykó Lászlót háromhónapi fogházra, míg a többi vádlottat kéthónapi fogházra ítélte. Ugy a vádlottak, mint vitéz Széchy István kir. ügyész az Ítéletben megnyugodott, így tehát az azonnal jogerőssé vált. /MOT/ D.

1932. augusztus 07. 4. oldal

- Szolnok, augusztus 7. A Szolnokon vendégszereplő **Czaja-Cirkusz** délelőtti próbáján az egyik oroszlán megtámadta idomítóját, akit szorongatott helyzetéből a segítségére siető cirkuszi alkalmazottak mentettek ki. Az idomító arcán és vállán súlyos sérüléseket szenvedett./MTI/

1932. augusztus 25. 29. oldal

G y ö n k, augusztus 25. Sárszentlőrincen a [kézzel betoldva!] **RENZ-cirkuszsátrában** a középárbc eldült és agyonütötte Schipperth Jenő bohócot. A szerencsétlenséget az okozta, hogy egy földmives lovai a cirkusz kutyáitól megijedtek, nekimentek a tartódrótnak, amely elszakadt és az árbc eldült./MTI/

1932. október 13. 13. oldal

Kiskörös, október 13. A csirkepiac-téren pár nap óta állatsereglettel kombinált vándor cirkusz társulat tartott előadásokat. Az egyik délutánra gyermekelőadást hirdetett a társulat. A beléptidíjat a cirkusz igazgatója erre a kivételes alkalomra 12 fillérben vagy 10 cső kukoricában állapította meg. Az ötlet bevált. A nézőtéren ezernél több gyermek szorongott, a cirkusz bejárata előtt pedig egész hegyek tornyosulta k fel a beleptidíjat helyettesítői kukoricából /MTI/

1932. október 17. 9. oldal

Dombóvár, október 17. Tegnap délután két vándorcirkusz is érkezett Dombóvárra, amelyek abban állapotok meg, hogy közösen tartanak előadást. Este azonban csak két néző jelent meg, úgyhogy nem tarthattak előadást, sőt a negyventagú cirkuszi személyzet kénytelen volt a városban könyöradományokat gyűjteni./MTI./

1932 november 09

törvényszéki kiadás,

BOHÓCOK TÖRVÉNYSZÉK ELŐTT.

Érdekes és szokatlan becsületsértési pör került ma a büntetőtörvényszék Töreky-tanácsa elé. A per vádlottja Zala Nátán, a **Fernando** művésznév alatt ismert artista, aki ellen Goutsmít Alfonz artista tett föl-jelentés tm, akit viszont **Gerard** művésznéven ismernek, A pör előzménye az, hogy ez év tavaszán egy amatőrfényképész fényképet akart beküldeni a bécsi amatőrkiállításra és egyik ismerőse közvetítésével ismerkedett meg Zala Nátánnal, felkérve őt, hogy ajánljon neki modellt. A megállapodás során Zala hat pengőt kötött ki magának, amit meg is kapott, időközben azonban egy női modell is érkezett a feltétel színhelyére és ekkor támadt az egyik amatőr-szövetségi tagnak az az ötlete hogy érdekesebb volna a kép, ha valamilyen páros jelenetet ábrázol. Végül is elhatározták, hogy egy olyan jelenetet örökítenek meg, hogy Zala Gerard maszkjában, saxofonon udvarol az előtte meztelenül álló nőnek. A képet az amatőr fotográfus aztán elküldte Bécsbe, ahol azonban a zsűri nem fogadta el. Felvétel során mindössze négy-öt példány készült a képből,

ezekből egy-kettő került a modellekhez. Egy példány valamiképpen Gerard

kezeibe került és a bohóc, mivel az egész beállítást magára nézve súlyosan sértőnek találta, ügyvédjei Sohr Mihály útján megtette a bűnvádi főljelentést.

Zala Nátán mai kihallgatása során tagadta bűnösségét. Védek ezése szerint ő már számtalanszor utánozta Gerard-t és egyáltalában nem volt szándékában ezzel a főlvétellel artistatársa becsületét megsérteni. Különb en is a fénykép nem sokszorosításra készült és csak véletlenül kerülhetett Gerard kezébe. A törvényszék kihallgatta az artista szövetség több vezető tagját, akik vallomásukban azt adták elő, hogy az egyesületnek nincs módjában eltiltani egy bohócnak, hogy egy másik bohóctársa maszkját főlvegye, ők azonban mindenesetre rosszallásukat fejezték ki, amikor erről az ügyről tudomást szereztek. A bizonyítási eljárás befejezése és a perbeszéd elhangzása után a törvényszék bűnösnek mondta ki Zala Nátánt becsületsértés vétségében és ezért az enyhítő körülmények figyelembevételével száz pengő pénzbüntetésre ítélte el, a büntetés végrehajtását azonban felfüggesztette. A törvényszék egyúttal elrendelte a lefoglalt fényképek és lemezek elkobzását. Az indokolás szerint az a pöz, ahogy a vádlott Gerard maszkjában lefotografáltatta magát, mindenesetre megszégyenítő Gerardra, akit a fénykép ntán azonnal fől lehet ismerni. Az Ítélet jogerős. /MOT/ Ma.

1932. december 02. 30. oldal

S o p r o n, december 2, Lovas-Lusztig Béla 33 éves budapesti

artista Sopronban bárt akart nyitni s megállapodást kötött Bokor Színház-utcai vendéglőssel, akinek helyiségeiben szombaton este kellett volna megnyílnia a bárnak. Lovas-Lusztig Budapesten 28 foglalkozás nélküli artistát, táncosnöket, bárzenészeket szedett össze s csütörtökön este velük ideérkezett. A társaságot elhelyezte a Pannónia-szállodában s ma a rendőrségre ment az engedély megszerzése végett. A rendőrségen felismerték, hogy a budapesti főkapitányság Lovas-Lusztigot sikkasztás miatt körözi. Lovas-Lusztigot letartóztatták. Társulata teljesen pénz nélkül van s nem tudja, mihez kezdjen. Most a hatóságok azon vannak, hogy az artisták visszautazását lehetővé tegyék./MTI/ Cs/Sz

1932. december 30. 9. oldal

S z e k e z á r d, december 30. **Resch György** vándorcirkuszának sátra Sárszentlőrincen összedőlt és az egyik gerenda agyonütötte Schüpnert Jenő artistát, a cirkusz üzletvezetőjét. A szekszárdi törvényszék most Resch Györgyöt gondatlanság miatt 100 pengő pénzbüntetésre ítélte. Az Ítélet végrehajtását azonban felfüggesztette. Az ítélet jogerős. /MTI/

1933. március 17. 8. oldal

EGYETLEN PÁLYÁZÓ JELENTKEZETT A LIGETI BAROKOKALDI-CIRKUSZ BÉRLETIRE.

A városligeti mutatványos telepen lévő népcirkusz, a közönségesen **Barokaldin**éven ismert aréna bérletére hirdetett pályázat pénteken járt le. Mindössze egy ajánlat érkezett, melynek érdekessége az, hogy a jelentkező Weisz Richárd Magyarország egykori olimpiai birkozó bajnoka. /MOT/D

1933. november 16. 4. oldal

D u n a f ő l d v á r , november 16. - Dunaföldváron vendégszereplő cirkusz az érdeklődés fokozására három medvéjét a s á t o r elé kötötte ki . Az iskolából hazatérő gyerekek báméskodva v e t t é k körül a medvéket. Pleszkán Béla a cirkusz egyik alkalmazottja, hogy elriassza a báméskodó gyermekeket, tréfából ölébe kapta egyiküket, Kövics Ferenc nyolcéves t a n u l ó t azzal ijesztgette: "Most megetetek a medvével!" Pleszkán Béla a sáros talajon elcsúszott s a karjaiba kapálódzó kisfiút s z e r e n c s é t l e n s é g r e éppen a medve e l ő

t t ejtette l e . A medve karmai közé kapta a kisleányt és súlyosan megsebesítette. A gyermeket csak nehezen tudták ki szabadítani. A cirkusz ellen megindult az eljárás./MTI/

1934. február 23. 3. oldal

—A HÉTFŐI TANÁCSÜLÉS. Az e heti tanácsulást, mint ismeretes az olasz külügyi államtitkár budapesti tartózkodásával egybekapcsolódó események miatt elhalasztották s az ülést hétfőn délelőtt 10 órára hívta össze dr. Huszár Aladár főpolgármester; A tanácsülés napirendjén az aktuális közigazgatási ügyek egész sora szerepel. Tárgyalják többek között (...) Foglalkoznak a **fővárosi cirkusz** bérletével is, ahol szintén a tanácsra vár a döntés. A fővárosi cirkuszra három ajánlat érkezett, az egyik a kiscirkusz jelenlegi bérlőjéé, a másik Homonnay Mártoné, az ismert sportemberé, a harmadik fővárosi cirkusz eddigi bérlőjéé, a Beketow-családé. A városgazdasági bizottság az utóbbinak akarja juttatni a bérletet további egy esztendőre, ezzel szemben az ügyosztály javaslata, hogy további öt esztendőre kapja a régi bérlő a cirkuszt. (...)/MOT/D.

1934. március 08. 5. oldal

A tanácsülés. folytatás 1 .

A főpolgármester szavait Borvendég Ferenc alpolgármester egészítette ki. (...) A **fővárosi cirkusz** további hasznosítását tárgyalva, hosszas vitafejlődött ki. Kovácsházy Vilmos tanácsnok jelentést tett a lefolytatott vizsgálat eredményéről, majd bejelentette, hogy Arvay Rezső a társbérlettel v i s s z a l é p e t t . Payr Hugó új p á l y á z a t kiírását indítványozta, Büchler József pedig Raské Ödön és Homonnay Márton, ajánlatának elfogadását kérte. Usetty Béla azt fejtegette, hogy a cirkusz h a s z n o s í t á s á r ó l sürgősen dönteni kell, Harrer Ferenc pedig azt k í v á n t a , hogy vagy a Beketow-örökösöknek adják a b é r l e t e t , vagy pedig ha a ligeti két cirkusz egy kézben nem l e h e t , úgy tárgyalják Weisz Richárd ajánlatát is. Kovácsházy Vilmos felszólalása után Liber Endre alpolgármester nevében azt j a v a s o l t a , hogy a f ő v á r o s i cirkuszt az előirt feltételek mellett egy évre Beketow Boris és Beketow Mátyásnak adják b é r b e . P a y r Hugó újra felszólalt és vizsgálatot kért arra nézve , meg tud-e élni a v á r o s l i g e t b e n egymás mellett két c i r k u s z . Az elnök kijelentette, hogy a kérdést megvizsgálják és jelentést tesznek a t a n á c s n a k . Ezután következett a szavazás, amelynek során a t a n á c s 9 szavazattal 8 ellenében úgy határozott, hogy a f ő v á r o s i cirkusz b é r l e t é r e újabb nyilvános v e r s e n y t á r g y a l á s t í r k i . (...)

1934. március 10. 6. oldal

A törvényhatósági tanács múlt hétfői ülésén kellett volna dönteni afelett, hogy a legutóbb hirdetett versenytárgyalás három pályázója közül kié legyen a **Fővárosi Cirkusz**. A polgármester javaslata úgy hangzott, hogy továbbra is a Beketow-családdal kössék meg a szerződést, ezzel szemben a tanácsban egyesek Weiss Richárd ajánlata, mások Homonnay Márton a neves sportember pályázata mellett foglaltak állást. Beketowék ajánlata ellen főleg azért hangzott el kifogás, mert a család megbízott igazgatója állítólag a fővárost is érintő cirkuszi gazdálkodást nem úgy intézte, ahogy kívánatos lett volna. Végül is a tanács levétette az ügyet a napirendről és új pályázat kiírását rendelte el. A polgármester ma írta alá az újabb versenytárgyalási hirdetményt, amely szerint április 3.-án délig kell a pályázóknak ajánlatukat a Városházára benyújtani. /MOT/D,

1934. május 03. 7. oldal

K é z i r a t .

Budapest, 1934, május 3. XVI. é v f o l y a m , 100.szám.

F Ő V Á R O S

A TÖRVÉNYHATÓSÁGI TANÁCS ÜLÉSE.

A törvényhatóság tanács ülését csütörtökön délelőtt 10 órakor nyitotta meg Huszár Aladár dr. főpolgármester. Az elnöki megnyitó után (...) A **városligeti Néparéna**igazgatójának bérleszállítási kérelmét az ügyosztályi és polgármesteri javaslat értelmében engedélyezte a tanács, majd a Fővárosi Cirkusz ügye került sorra. Kovácsházy Vilmos ismertette a polgármester javaslatát, amely a Vígszínház ajánlatának elfogadására tesz előterjesztést. Vita indult meg, melynek során Usetty Béla, Büchler József és Homonnay Tivadar szólaltak fel, végül a tanács úgy döntött, hogy a polgármester javaslatát fogadja el, tehát a cirkusz az idei évre a Vígszínházé lesz (...) a tanács határozata szerint. (...)/MOT/

1934. május 12. 16. oldal

CIRKUSZIGAZGATÓK EGYMÁS ELLEN,

Arvai Rezső a **Beketov cirkusz** volt igazgatója feljelentésére rágalmazás vétség címén eljárás indult meg Weisz Richárd az ismert birkózóbajnok a másik ligeti cirkusz igazgatója ellen. Arvai feljelentésében elmondotta, hogy Budapest Székesfőváros törvényhatósági tanácsának idei februári ülésén Payr Hugó felszólalt és ott többek között azt mondotta, hogy a Beketow-cirkusznál jegycsalások történtek és hogy Arvai, aki a Beketow cirkusszal együtt pályázta meg a bérletet, szintén felelős ezekért.

/Polyt. köv./MA./

1934. május 12. 17. oldal

4. törvényszéki kiadás

- CIRKUSZIGAZGATÓK EGYMÁS ELLEN

/f o l y t a t á s . /

A f ö l j e l e n t é s szerint Payrnek ez a kijelentése folyosón is e l t e r j e d t , ahol Weisz Richárd olyan kijelentés tett, hogy vállalja a felelősséget azok miatt, amelyeket Payr hangoztatott, mert Payr állításait bizonyítani tudja. Weisz Richárd tagadta bűnösségét. Azzal védekezett, hogy Payr felszólalása zárt ajtók mögött történt és amikor ő a folyosón a kiszivárgott hírből erről értesült, annyit mondott, hogy ő is Payr informálói közé tartozik és adataiért helyt áll. Szerinte 1932 évben jöttek rá arra, hogy a jegyszedők visszaéléseket követtek el a Beketow-cirkusznál és Árvai mégis tovább dolgozott ezekkel az emberekkel. Ő tehát csak annyit akart megállapítani megjegyzésében, hogy Árvai mint a cirkusz vezetője, felelős az ott törtétekért a maga részéről i s . Azt nem állította és nem á l l i t j a , hogy Arvai csalt volna a jegyekkel. A járásbíróság a felek jogi képviselőinek felszólalása után a t á r g y a l á s t e l n a p o l t a . /MOT/MA.

1934. június 09. 17. oldal

4. Törvényszéki kiadás

Pelvinczi Hary József járásbíró érdekes rágalmazási illetve becsületsértési pert tárgyalt, melynek Spencz Pinkász Leó artista volt a vádlottja, aki ellen Sándor József, a **Magyarországi Artisták Egyesületének elnöke** tett bűnvádi feljelentést. A panasz szerint Pinkász Leó múlt év februárjában, a New-York kávéházban azt állította Sándor Józsefről, "váltóhamlsító, pinkastrici, sikkasztó" .

Spencz Pinkász Leó tagadta bűnösségét. Beismerte, hogy használta a sértő kifejezéseket, de - mint mondotta - nem alap nélkül, tehát igazat mondott, amit bizonyítani is tud. A védekezés szerint az artista egyesült annakidején vizsgálatot folytatott le Sándor József ellen s annak eredménye szerint, súlyos szabálytalanságokat

követett el, ami miatt bizalmatlansági indítványt is terjesztettek elő személyével szemben. Hivatkozott a vádlótt ezekre az iratokra és tanukra, akik igazolják állításait,

A bíróság elrendelte a bizonyítást s több tanút kihallgatott. Vidos Jenő és Roland Róbert artisták vallomásukban elmondták, hogy annakidején Sándor József, aki akkor az artista egyesület ügyvezető alelnöke volt és Nóvák Sándor akkori elnök sorsjátékot rendeztek, amihez azonban az egyesület nem járult hozzá. A két egyesületi vezető saját felelősségére járt el azzal a kikötéssel, hogy a hasznot az egyesületnek juttatják, az akció lebonyolításához azonban pénzre volt szükségük és egy Öszterreicher Nándor nevű ismerősüktől 125 millió koronát vettek fel váltóra, amit Sándor és Nóvák irtak alá de felhasználták az egyesületi bélyegzőt is, amihez nem volt joguk, mert az egyesület nem adta beleegyezését arra, hogy az egyesület váltójogi felelősségét ilyképpen bizonyítsák, Amikor a tanuk szerint kiderült a visszaélés, a választmány elé került a dolog és felmerült a bizalom kérdése is. A választmány egy szavazat többséggel mégis bizalmat szavazott a vezetőségnek, de Nóvák levonta a konzekvenciákat és le is mondott. Kovács Andor arról tett tanúvallomást, hogy Nóvák és Sándor az egyesület játéklubjának pinkapénzéből az egyesületnek járó százalékot nem szolgáltatott be teljes egészében az egyesületnél, egy részét maguk között osztották fel. Arról is tud a tanú, hogy a 125 millió koronás kölcsönből, 50 millió korona hiányzott, amit a sorsjáték ügyben egy Pintér nevű embernek adtak közbenjárásért. Ritka Ferenc színész, aki az artista egyesület főtitkára, a Sándorék ügyében vizsgálatot lefolytató választmány elnöke volt. Elmondta, hogy az ő szavazata döntötte el a bizalmi kérdést: ő azért szavazott a bizalom mellett, mert barátja volt Sándornak és sajnálta. Az egyesületnek a pinkapénzből lo százalékot kellett kapnia, a másik lo százalék őt, a tanút illette, amiből adott Nováknak és Sándornak is, akikkel szemben - mint mondotta - presszió alatt állott. Arról is vallott a tanú, hogy a Király uton 82 számú házban lévő játéklubnak egyidőben bérlője volt és a jövedelemből járt az artista egyesületnek is. Sándor József, mint az egyesület elnöke is kapott naponta cca. 20 pengőt.

- Miért, adta ezt neki? - kérdezte a bíró.

- Ugy tekintetem a dolgot, hogy az egyesület elnökének jár ez a sáp, - hangzott a felelet.

Weisz Rihárd a Néparéna bérlője és igazgatója, aki annakidején igazgatója volt az artista egyesületének is, tud arról, hogy Sándor a játéklub jövedelméből napi 20 pengőt kapott, félhavonként előre fizetve az összeget. Azért mondott le az igazgatói állásról, mert sok szabálytalanságot tapasztalt. Amikor az egyesület megkapta a játéklub reggelig való nyitvatartási jogát, Sándor a 20 pengő helyett napi 40 pengőt igényelt. - Simai Ede színész a jogtalanul felvett 125 millió koronáról tett vallomást, majd a perbeszéd után a járásbíróság felmentette Spencz Pinkász Leót az ellene emelt vád alól azzal, hogy terhére nem állapítható meg büncselekmény: a bizonyítás sikerült. Sándor József megfellebbezte az Ítéletet. /MOT/Sy.

1934. június 15. 30. oldal

13. törvényszéki kiadás -

— BIZONYÍTÁS A CIRKUSZIGAZGATÓK RÁGALMAZÁSI PERÉBEN.

Árvai Rezső, a **Beketow - c i r k u s z** volt igazgatója rágalmazásért feljelentést tett Weisz R i c h á r d , az ismert b i r k ó z ó b a j n o k , a másik ligeti cirkusz igazgatója ellen s ma volt az ügyben folytatólagos tárgyalás Nagy Benő dr. j á r á s b i r ó előtt. Árvai azt panaszolta, hogy a székesfőváros törvényhatóság tanácsának az idej januári ülésén Payr Hugó szövéttette , hogy a

Beketow-cirkusznál jegycsalások történtek és hogy Árvai, aki a Beketow-ki s k o r u a k k a l együtt p á l y á z t a meg a bérletet, szintén felelős ezekért. Payr Hugónak, a feljelentés szerint, Weisz Richárd adta az információt és a birkózó bajnok-cirkuszigazgató vállalta a felelősséget a

Payr Hugónak mondottakért és felajánlotta a valóság bizonyítását annak i g a z o l á s á r a, hogy Árvai súlyos

visszaéléseket követett el, illetve felelős azért, amik a cirkusz ügyvitele körül történtek. A mai folytatólagos

tárgyaláson került sor a bizonyítási indítványi előterjesztésére. Holló Olivér dr. ügyvéd kérte a bíróságot, hogy szerezze be azokat a j e g y z ő k ö n y v e k e t , amelyek a Beketow-cirkusz voltvolt alkalmazottai ellen lefolytatott bűnügy iratai között fekszenek s melyek az állítások valóságát igazolhatják. A bíróság elrendelte a bizonyítást az egész vonalon közel harminc tanu kihallgatását, köztük fővárosi tisztviselőké t. Egyben helyt adott a járásbíró Árvai ellenbizonyítási indítványának, amit Halász Lajos dr. ügyvéd terjesztett elő. Árvai a vádlott által felhozottak c á f o l á s á r a kérte tanuk i h a l l g a t á s á t . /MOT/ Sy.

1934. augusztus 22. 10. oldal

§ N a g y k ö r ö s , augusztus 22. A Nagykörösön, működő **Szappanos-cirkusz**tegnap esti előadásán izgalmas jelenet játszódott le. Két légtornász mutatvány közben lezuhant, mivel hogy háló nem v o l t kifeszítve, a két légtornász bizonyára súlyos sérüléseket szenvedett volna, ha az utolsó p i l l a n a t b a n Szappanos János cirkusz igazgató nem u g r i k középre és nem kapja el őket. Így a tornászok könnyű horzsolások árán szabadultak a veszedelemből az igazgató azonban csigolyarepedést és bal lábán csonttörést szenvedett. Életveszélyes állapotban szállították be a Csutorás-szanatóriumba ./MTI./

1934. szeptember 07. 15. oldal

B é k é s c s a b a , szeptember 7. - A Békéscsabán vendégszereplő **Corvin szabadtéri c i r k u s z** előadásán Bugyi Béla húszéves a r t i s t a tizenhárom méter magasságban lengő rúdon tornászott. Közben elvesztette egyensúlyát és a földre zuhant. Igen súlyos sérülésivel kórházba szállították, ahol beszállítása után hamarosan meghalt ./MTI./ To/L

1934. október 22. 19. oldal

- Székesfehérvár, október 22. - A Velence községben vendégszereplő vándorcirkuszban az egyik mutatvány közben az idomított medve rátámadt Lovász Ferenc állatszéliidítőre, akit arcán és karján életveszélyesen megsebesített. A cirkusz személyzete nagynehezen lefogta a feldühödött vadallatot. /MTI/ Kö/Vi

1936. február 15. 3. oldal

—FÉNYES GYÖRGY KAPJA A FŐVÁROSI CIRKUSZ BÉRLETÉT

A **Fővárosi Cirkusz** épülete, minthogy a korábbi bérlő, Busch Jakab nem élt a neki biztosított opció jogával, üresen maradt és a főváros az elmúlt év decemberében újabb versenytárgyalást tartott az épület hasznosítására. Ezalkalommal egyetlen pályázó akadt Fényes György személyében, aki eddig a városligeti Néparénát bérelte. Most a polgármester elkészítette ama javaslatát, amely szerint a Fővárosi Cirkusz bérletét hat esztendőre Fényes Györgyre ruházzák. A megállapítandó bérösszeg hétezer pengő fix bér, továbbá 5,1 %-os bruttó részesedés lenne, azzal a megszorítással, hogy a bruttó részesedési összeg egy-egy évi bérleti idő alatt 15,000 pengőnél kevesebb nem lehet. Amennyiben Fényes György szerződéséhez a törvényhatósági bizottság is hozzájárul, ő a Nóparéna bérletét is fentartja, viszont kötelezettséget vállal arra, hogy a Fővárosi Cirkuszban Budapest világvárosi színvonalának megfelelő nívón mozgó cirkuszi előadásokat fog tartani, /MOT/H

1936. október 16. 12. oldal

CIRKUSZIGAZGATÓ SIKKASZTÁSI BŰNÜGYE FELMENTÉSSEL,

Árvai Rezső a **Beketow-cirkusz** volt igazgatója és Kaufmann Sándor reklámvállalat-tulajdonos sikkasztás büntette miatt került Fenessy Ferenc dr.törvényszéki egyesbíró elé. A vád szerint Klein Márkustól a városligeti

nyári varieté büffébérletévs kapcsolatban átvett 500 pengő óvadékból 450 pengőt elsikkasztottak.

Árvái Rezső, akit elsőnek hallgattak ki, tagadta bűnösségét, Elmondta, hogy a városligeti nyári varieté csak névleg volt az övé, a tulajdonképpeni finanszírozó Kaufmann volt. Előzőleg nem Klein, hanem Fürszt Árpád bérelte a buffét és csak később kapcsolódott be a vállalkozásba Klein,

- Szenzációs ajánlatot kaptunk - mondotta a cirkuszigazgató -s ennek eredményeképpen felvettük programmunkba azt a számot, amely egy készülék révén láthatatlanná teszi az embert. Nagy szerúen ment minden, azonban a büffé számára nem hozott forgalmat és Klein kijelentette: ez neki nem bolt s egyszerűen kivonult á büfféből. Abban állapotunk meg, hogy részletekben fizetjük meg a pénzét, de sajnos sorozatos pechek következtek. Először a mult év májusában olyan vihar volt, amilyenre cirkuszigazgatói működésem óta még nem volt példa. A szörnyű szél szétrombolta a cirkuszt és teljesen tönkrementünk* Sajnos biztosítós nem volt s így magunknak kellett fedezni a rendbehozás 300 pengőt kitevő kc'tsé-geit. Ezután pedig leégett a láthatatlanná tevő készülék, majd pedig Kauf-mannt érte szerencsétlenség: ráesett egy nagy darab vakolat; úgy, hogy hosszú kezelésre volt szüksége, A társam részére kártéri tóst ítelt meg a bíróság és ebből cedálta Klein Márkusra a neki járó összeget. Az óvadékot tulajdonképpen n em i s mi vettük fel tőle, hanem Fürszt Árpád, akinek örökébe lépett és átvette a büffé bérletét - védekezett Árvái Rezső.

Ezután kihallgatták Kaufmann Sándort, aki elmondta, hogy 11.000 pengőt fizett rá a vállalkozásra, nagyon pechesek voltak, egymás után zúdultak rájuk a bajok. Ennek ellenére mindenben igyekezett a fizetési kötelezettségeknek eleget tenni s bár nem ő kapta az óvadékot, hanem Fürszt, mégis vállalta a hátralévő 450 pengő kifizetését is.

A törvényszék a bizonyító eljárás lefolytatása és a perbeszűek elhangzása után bűncselekmény hiányában felmentette úgy Arvait, mint Kaufmant azzal, hogy nem ők vették fel a pénzt s így nem is felelősek azért. Az ítélet nem jogerős. /MOT/Sy.

1937. 02 10 3. oldal

Hetikiadás

Cirksz. Irta: Kisigmándy Géza.

Akár a macska az esőt, úgy megérzi a mutatványos a bucsut. Lam, ide is beállított valamennyi, pedig nem is Szent Mihály napján, hanem a korai kényszerű szüret miatt a rákövetkező második vasárnapon tartották. Sőt még egy cirkusz is leverte a sátorfáját a birkalegelő sarkán, ami csak a hábiru előtt történt meg utoljára.

Kipirult arccal, ragyogó szemmel találgatja a falu apraja-nagyja, hegy miféle csodák lappanghatnak a sokfoltu sátor alatt, de még az öregebbek is szívesen felemlégetik már-már elfakult cirkuszi emlékeiket.

Amikor a kimeszelt arcú bohóc szürke szamarán végigügetett a nagy utcán és úgy verte a két réztányárt, hogy az ablak is megremegett belé, Fekete Andris arcát elöntötte a forráság.

- Aki háromszor körüllovagol a nézők előtt, kap egy millió koronát, aki pedig földre nyomja a német Herkulest, hát annak éppenséggel két milliót fizetünk.

így kiabálta ez a szerencsétlen külsejű bohóc, akinek nem kellett kitömnie a hátán a kabátját, hogy megnevetesse a samara nyomában tolongó gyereksereget , mert a teremtő jó cipónyi púpot felejtett a lapockái között.

Fekete Andris erre a púpra feledkezett és addig nézte elgondolkodva, amíg el nem tűnt a samárral együtt a kis utca torkolatában. Körülötte mindenki mosolygott és beszélt, de alig hallotta. Csak az a kép táncolt előtte, amit

holta napjáig se tud elfelejteni.

- Tudja Andris, az én szememben csak az a legény, aki nehéz körülmények között mutatta meg, hogy férfi a talpán.

Szabó Eszti, a bogárszemű, eperajku darázs derekú szép leány dobálta így feléje a szót a szüreti mulatságon a pincéjük gáderjában, amikor Andris elérkezettnek vélte a pillanatot, hogy komolyan beszéljen vele. De a leány megérezte, megelőzte és csipős véleménye az arcába kergette a vért. A fiú csak nyelt egyet és ösztönösen kereste az alkonyatba burkolt táncolók között Kovács Pistát, aki vele együtt vetett szemet a leányra.

—Nekem is annyi a földem, a szőlő meg még nagyobb is benne. Az olyan nagy valami, hogy a háború befejezése előtt egy hónappal bevonult tüzérnek? Hiszen ellenséget csak fogolyként látott. Arról nem tehetek, hogy egy évvel később pillantottam meg ezt a keserves, savanyu, világot...

Igencsak nekibúsult akkor ott a pince torkában, de most úgy vélte, hogy ütött az órája.

- Kovács Pista verte a mellét, hogy szeretné látni azt a lovat, ami leveti a hátáról. Hát most megkapja. ?

Okölbe rándult a keze. A ruhája alatt is látszott, hogyan mozogtak a karján, hátán és mellén az izomkigyók.

- Hiszen, ha nem üti meg az a német az egy mázsát, nem ijedek meg tőle... - így forgatta egyik gondolatot a másik még ki se hült helyén és amikor a nap lecsúszott az égről, szép csendesen beállt a birkalegelő felé lépegetők közé. Az öregebbek, meg a fehérepek már elhelyezkedtek a padokon, de a módosabb legények csak álldogáltak az óriás sátor előtt.

Fekete Andris is megváltotta a jegyét s bekukkantott a cirkuszba. Odaköszönt Szabó Esztinek, akinek az anyja még intett is, hogy van hely a közelükben. Ugy tett, mintha nem látta volna, de Kovács Pista már éppen indulni akart, amikor Andris odaszurt neki csendesen :

- Itt még pénzt is kapsz testvér, ha megülsz, /Folyt.köv./

1937. 02 10 4. oldal

"Cirkusz"¹ folytatása.

Szóból ért az ember. Pista egy pillanatra megtorpant, de csak, aki figyelte, vette észre, hogy közben kifutott a vér az arcából. Aztán odaült Eszti mellé. Andris meg megpördölte fekete bajuszkáját. Mintha biztos lett volna a dolgában. De ne szaporítsuk a szót. Jó óra múlva bevezették azt a lovat, amin háromszor kellett körül lovagolni a cirkuszt. Először gyerekek jelentkeztek. A cirkusz csúcsáról csigán kötél lógott le. Az egyik végét rákötötték a lovagló derekára, a másikat meg a bohóc fogta. A kitanított paripa a harmadik lépésre felrúgott a csillagok felő, lekapta a fejét s közben lerepült róla a fiú. A nép nevetett.

Végre a szép Eszti mellől felkelet Kovács Pista. Olyan csend lett, hogy a ló szuszogását is hallották. Az egykori tüzér derekára is rákötötték a kötelet. A ló eleinte csökönkösködött, de érezte, hogy emberére akadt és meghunyászkodva ügetni kezdett. A púpos bohóc hasztalan erőlködött, kis súlyával nem tudta kiemelni a nyeregből Kovács Pistát, aki diadalmasan kezdte immár a második kört, de ekkor még három markos mutatványos rohant oda a bohóchoz és közös erővel húzták a kötelet. Pista megmarkolta a kapát. A ló csak a hátsó lábával érte a földet. A nép füttyült és hahotázott, mert igen megnevetető állapotban volt szegény Pista, amikor nem bírta tovább és eleresztette a nyeret. Felakasztott békaként kapálódzott ég és föld között.

A szép Szabó Eszti bogárszeméből két patakocskát fakasztott a kacagás.

Kovács Pista nem kapta meg a milliót, de az igazgató csak úgy tudta megnyugtatni a népet, hogy a birkózás győztesének járó két millió koronát átadta a főjegyzőnek. Erre csend lett és amikor Fekete Andris feltúrte az inge ujját, hogy összefogódkodjék a behemót némettel, az egész falu szeme és becsülete raita függött. Talán két percig ha huzakodtak, amikor a német melléből kisipolt a levegő és a háta belehuppant a homokba. Kis hijján fel kellett mosdatni.

Fekete Andris, megkapta a pénzt, de nem ennek örült, hanem annak, hogy a nagykorcsma előtt az ablakon kivetődő lámpafényben megvárta a szép Eszti és az anyja. De se a leány, se a legény nem találta meg a szót.

-Gyere el hozzánk holnap vacsora után - rebtent ki a meghívás az asszony száján, mire a lánya is megtalálta a hangját -

- **á** magyar mégis csak legényebb volt a talpán.

-Szegény Kovács Pista meg elmélkedhetett a világ folyásán, amelyben sokszor szabálytalan semmiségek döntenek-fontos ügyekben. De hát ilyen cirkusz az egész élet.

Kj/nu

1937. április 17. 4. oldal

o l/L - Kozma Miklós nyugdíj intézeti beszédének visszhangja.

Fényes György, a Fővárosi Nagy Cirkusz igazgatója, a következő levelet intézte Kozma Miklós titkos tanácsoshoz, a Magyar Hírlapírók Országos Nyugdíjintézete elnökéhez:

"Kegyelmes Uram! Mint minden jó magyar emberre, rám is mély hatást gyakorolt Nagyméltóságodnak, a Magyar Hírlapírók Országos Nyugdíjintézete közgyűlésén elhangzott magasszárnyalású beszéde. Valóban úgy van, amint Nagyméltóságod mondotta, a tarsadalom kötelessége a nagyszerűen dolgozó, nagy kulturmissziót teljesítő, ~~de csak magának élő~~ újságírók rend jövőjéről aggkori ellátásról gondoskodni. Megragadom tehát az alkalmat és a fővárosi Nagy Cirkusz május 1.-i megnyitó előadásának jövedelmét ezennel felajánlom a Kegyelmes Uram elnöklete alatt álló nyugdíj intézet javára, hogy ezzel is hozzájárulhassak egy kis téglával a Magyar Hírlapírók Országos Nyugdíjintézetének megalapozásához

/Pro domo. A Magyar Hírlapírók Országos Nyugdíjintézete kéri e sorok szíves közlését./ ORSZÁGOS LEVÉLTAR v i

1938. január 27. 15. oldal

1. törvényszéki kiadás

—CSALÁDI PER A NÉPLIGETI CIRKUSZ TULAJDONJOGA KÖRÜL.

Koller Gusztáv volt pallér és építési rajzoló 1905-ben pályát változtatott: cirkuszigazgató lett. A fővárostól területet bérelt a Népligetben és ott építette fel a cirkuszt, amely azóta is működik. Ugyancsak 1905-ben meghalt Koller felesége, de hagyatéki eljárás nem indult meg, noha három kiskorú gyermek volt a családban. Koller Elvira édesanyjának elhalálása idején mindössze kilenc éves volt és a legutóbbi időkig együtt maradt a családdal, ő vezette a háztartást. Tavaly-tavasszal megszűnt Elvira és a család többi tagjai között a jóviszony. Beperelte édesapját és a testvéreit is s a törvényszékhez benyújtott keresetében néhai édesanyja után neki járó

örökrészét követelte. Álláspontja szerint a cirkuszvállalat, de annak az épülete is közszerzeményi vagyon volt a szülei között, úgy, hogy a cirkusz jövedelmeiből és az épületekből is neki egyhatod rész örökség jár.

Dr. Zajzon Ernő budapesti kir. törvényszéki bíró több tárgyalást tartott ebben az ügyben, amelynek során megállapította, hogy a cirkuszengedély, a területbérlet kizárólag Koller Gusztáv nevében áll, úgy, hogy ezt a vagyontételt a hagyatéki eljárásba belevonni nem lehet. Másképp áll azonban a cirkuszépületre vonatkozó hagyatéki vagyon, mert ezt a bíróság a bizonyítási adatok alapján közszerzeményü vagyonnak minősítette és érrendezve Koller Elvira igényét a bíróság jogosnak ismerte el. Eppen ezért a törvényszék, minthogy a Népliget cirkusz név alatt ismert épület eszmei egyhatod része a felperest illeti meg, arra kötelezte az alpereseket, hogy ennek értéke fejében 1938 április 1-én kezdődően havi 25 pengőt fizessenek Koller Elvirának. /MOT/G.

1940. augusztus 03. 7. oldal

- **LEZUHANT EGY LÉGTORNÁSZNŐ A FŐVÁROSI NAGYCIRKUSZBAN** – Szombaton este a **Fővárosi Nagycirkusz** előadásán a közönség soraiban nagy riadalmat keltett, hogy az egyik légtornász nő lezuhant és súlyosan megsebesült.

Esszenszki Antalné 26 éves légtornász nő a cirkusz teteje alatt lévő kifeszített kötélén különböző tornász mutatványokat végzett, közben eddig ki nem derített ok miatt a mélységbe zuhant. Esszenszki Antalné eszméletlenül terült el a porondon, súlyosan megsebesült. A mentők néhány perc múlva a szerencsétlenség színhelyén voltak, megállapították, hogy a fiatal artistanő agyrázkódást és zúzott sérüléseket szenvedett. A mentők a szerencsétlenül járt légtornásznőt az új OTI kórházba, a Magdolna kórházba vitték. A rendőrség megindította a nyomozást annak megállapítására, hogy a szerencsétlenség miért következett be, terhel-e valakit felelősség. /MOT/m,

1942. szeptember 26. 3. oldal

A Városligetben lévő **Fővárosi Cirkuszt** Szendy Károly polgármester a törvényhatóság hozzájárulásával 1943 december 31-ig bérbeadta **Fényes Györgynek**, a jelenlegi bérlőnek. Fényes György most azt kérte a fővárostól, hogy a cirkusz bérletét 1947 december 31-ig hosszabbítsa meg. Beadványát azzal indokolta meg, hogy a nemzetközi varieté és cirkuszi szokások szerint az elsőrendű számok szerződésének már évekkal előbb történik, ezért nincs abban a helyzetben, hogy megfelelő színvonalú szerződéseket köthessen, rámutatott arra is a beadvány, hogy a bérlő 1943-ban nagyszabású viziszámot kíván szerződtetni és az ehhez szükséges átalakításokat és befektetéseket csak akkor vállalhatja, ha a következő évek a befektetés amortizációjára módot nyújtanak. Végül hangsúlyozza azt, hogy azért kéri csak négy évre a szerződés meghosszabbítását, mert a főváros erkölcsi és anyagi támogatásával alkalmas időben téli-nyári cirkuszt szándékozik építeni.

Szendy Károly polgármester a bérlő érvelését elfogadta és a legközelebbi közgyűlés hozzájárulását kéri ahhoz, hogy a fővárosi cirkusz bérletét 1947 december 31-ig a jelenlegi bérlőnek, Fényes Györgynek adhae a ki. A polgármester a közgyűlés előterjesztendő javaslataiban megállapítja, hogy Fényes György mindenkör kifogástalanul tett eleget a szerződésben vállalt kötelezettségeinek, a cirkuszüzemet kifogástalanul és a megkívánt elsőrendű színvonalon vezeti, amivel elismert nevet szerzett magának. Bérleti ideje alatt a közönség megszerette a Fővárosi Cirkuszt, a látogatottság hatalmas mértékben emelkedett, ami által a székesfővárosnak cirkusszal kapcsolatos bevétele jelentékenyen magasabb volt, mint akármelyik előző bérlő ideje alatt.

A polgármesteri javaslatot a városgazdasági bizottság egyhangúan magáévá tette és így a székes fővárosi cirkusz bérletét a pénzügyi bizottság hozzájárulásával az október 2-án megtartandó közgyűlés 1947 december 30-ig a jelenlegi bérlőnek Fényes Györgynek adja. /MOT/

1943. július 22. 1. oldal

- **GERARDOT PÉNTEKEN TEMETIK.** - Szerdán délután a Bethesda kórházban 63 éves korában meghalt

Goudsmit(!) Alfonz ismert kiváló a r t i s t a , akit egész Európa c i r k u s z j á r ó közönsége **Gerardnak** ismert. Gerard hosszú évek óta Budapesten szerepelt a Fényes cirkuszban. A világhírű artista /aki holland származású volt/ évekkal ezelőtt magyar állampolgárrá lett és, mint magyar ember élt Budapesten és az utóbbi években, mint magyar artista szerepelt külföldön. A budapesti c i r k u s z l á t o g a t ó közönség kedvencét néhány nappal ezelőtt agyvérzéssel a Bethesda kórházba vitték, a kórházban mindent elkövettek, hogy megmentse az é l e t n e k, de az orvosok fáradozása nem járt sikerrel: Gerard meghalt. Az elhunyt ismert artistát feleségén kívül artista leánya és az egész artista világ gyászolja. A Fényes cirkusz diszes temetést rendez az elhunyt híres artistának. Goudsmit Alfonzot pénteken, július 25-én délelőtt 11 órakor a Kerepesi temető halottasházából temetik./küT/B.

megjelenik minden negyedévben